

Behov for returordning for alle isolerglassruter

Næringslivet møter stadig høyere krav til ombruk, materialgjenvinning og sirkulære produkter. Skal vi nå målet om en sirkulær økonomi må det også på plass en ny returordning for vinduer og vindusruter.

I dag omfattes kun fem prosent av vinduene som kasseres av dagens produsentansvarsordning. Det betyr at glass fra en halv million vindusruter går til spille – hvert eneste år. Glasset graves ned på søppeldynga, uten at det blir gjenvunnet eller brukt på nytt.

Denne situasjonen er helt uholdbar for produsentene av vinduer. År for år øker nemlig kravene til at kasserte vindusruter skal bli materialgjenvunnet og deretter brukt på nytt i nye vindusruter. Med dagens ordning er det ikke mulig for disse aktørene å innfri forventningene og kravene som stilles.

Situasjonen er spesielt prekær fordi vindusruter lages av kvartssand, som er en meget begrenset ressurs. Glass fra vinduer som kasseres i Norge kunne blitt brukt til å lage over 30 000 nye trelags isolerglassruter hver eneste måned, men går i stedet til spille.

Dagens avfallsproblem vil vokse i årene som kommer. Om bare 15 år vil det årlige glassberget av 630.000 kasserte ruter ha økt til hele 1,4 millioner kasserte ruter årlig. Da vil ombruk og materialgjenvinning bli enda viktigere. Bransjen selv ønsker å bidra, men stoppes av dagens system. Bedriftene våre trenger en ny løsning – og det haster.

Vi har i dag en velfungerende ordning for retur av ruter, men denne omfatter bare én type ruter: PCB -ruter. Nå må vi sikre en løsning for de andre rutene, som utgjør 95 prosent av alle ruter som kasseres.

Valget står mellom én felles løsning, eller et lappeteppe av løsninger. Et slikt lappeteppe vil være dårligere for miljøet og dyrere for både vanlige forbrukere og de store bedriftskundene.

Våre medlemsbedrifter ønsker seg én felles løsning: den allerede etablerte Rutereturordningen. Dette veldrevne og kostnadseffektive systemet har vært landsdekkende siden oppstarten i 2002, og har 350 innsamlingspunkter over hele landet.

Rutereturs løsning for alle kasserte isolerglassruter vil ikke påføre næringslivet og norske husholdninger noen merkostnader, men tvert imot halvere deres kostnader fra dagens nivå. Næringslivet vil også spare tid, siden de med Rutereturs løsning enkelt kan levere alle typer isolerglassruter kostnadsfritt til et av Rutereturs 350 mottak.

Et utvidet produsentansvar for alle isolerglassruter er beregnet til å ha en kostnad på kr 2,5 milliarder frem mot 2040. Med dagens løsning, altså uten produsentansvar for alle isolerglassruter med tilhørende stordriftsfordeler, vil kostnaden for samme periode være kr 5 milliarder. Dermed oppnår vi en halvering av kostnadene ved å inkludere alle 650 000 vinduer som kasseres årlig.

Ved et utvidet produsentansvar er det et miljøvederlag inkludert i prisen ved kjøp av ny vare (i dette tilfellet isolerglassrute), som skal dekke alle kostnader knyttet til innsamling og sluttbehandling av tilsvarende produkter ved kassering. Miljøvederlaget som betales til Ruteretur er i dag kr 11 for hver ny isolerglassrute som settes ut på det norske markedet. Dagens vederlag dekker bare innsamling og behandling av 5 % av de ruter som kasseres (PCB-ruter). Om alle isolerglassruter omfattes av produsentansvaret, er vederlaget beregnet til å bli kr 72. Dette inkluderer løsninger som sikrer at alt glass materialgjenvinnes og at miljøgifter ikke havner på avveier.

I dag betaler byggmestere, glassmestere og entreprenører opp til kr 1 000 for å levere inn et vanlig husmorvindu på 40 kg. Kostnadene blir derfor unødvendig store om man for eksempel skal energieffektivisere ved å skifte 20 vinduer på et hus.

Husholdninger leverer kasserte isolerglassruter kostnadsfritt til kommunale avfallsmottak også i dag, men betaler for dette indirekte via renovasjonsgebyret. Rutereturs løsning halverer også kostnadene for å håndtere kasserte isolerglassruter fra husholdninger.

Kan bidra til å oppfylle mål i handlingsplanen for sirkulær økonomi

En utvidelse av dagens Ruteretur-ordning vil være bra for miljøet og klimaet, forenkle hverdagen for næringslivet og løse et stort avfallsproblem for samfunnet - raskt.

Som regjeringen peker på i handlingsplanen for sirkulær økonomi, er bygg-, anleggs- og eiendomsnæringen den største enkeltkilden til avfall i Norge. Vindusruter utgjør problemavfall som utgjør et betydelig volum, og er dessuten spesielt viktig å materialgjenvinne siden ruter inneholder den svært begrensede ressursen kvartssand. Å øke materialgjenvinningen er dessuten avgjørende for å sikre norske bedrifters konkurransevne.

Regjeringen har tidligere pekt på begrenset kapasitet i embetsverket som årsak til at dagens Ruteretur-ordning ikke har blitt utvidet til å gjelde alle isolerglassruter. Ruteretur har derfor den siste tiden foretatt et omfattende utredningsarbeid og fått utarbeidet et forslag til forskriftsendring, som må plass for å utvide dagens ordning.

Med bakgrunn i det som er beskrevet over har Ruteretur følgende tilleggsforslag:

Stortinget ber regjeringen endre avfallsforskriften slik at et utvidet produsentansvar for alle isolerglassruter kan realiseres snarest mulig.